

Alambí de la destil·leria Calisay

Arenys de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Rotonda de la Riera del Pare Fita

Coordenades:

Latitud: 41.583399166562
Longitud: 2.5476278364658
UTM Est (X): 462292
UTM Nord (Y): 4603622

Classificació

Número de fitxa 08006 - 306
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament d'Arenys de Mar (Riera del Bisbe Pol, núm. 8, 08350 Arenys de Mar)

Fitxes associades:

[Centre Cultural Calisay](#)

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 07/03/2023 - 08:38

Descripció

Alambí de coure, amb el seu suport de ferro, procedent de la destil·leria Calisay ubicat en la rotonda pròxima a la destil·leria a modus ornamental.

Els alambins de laboratori solen ser de vidre, però els utilitzats per a destil·lar begudes alcohòliques, com aquest cas, es fabriquen normalment de coure, perquè aquest material no proporciona sabor a l'alcohol, resisteix els àcids i condueix bé la calor.

Observacions:

L'alambí és l'aparell utilitzat per a destil·lar líquids mitjançant un procés d'evaporació per escalfament i posterior condensació per refredament. Trobem les primeres descripcions de l'alambí al segle IX en el "Llibre dels secrets" d'Ar-Razí. Era utilitzat per a produir perfums, medicines i alcohol procedent de fruites fermentades.

És una eina de destil·lació simple que està constituïda per una caldera o retorta, on s'escalfa la barreja. Els vapors emesos ascendeixen per la part superior i es refreden en un serpentí situat en un recipient refrigerat per aigua. El líquid resultant s'arreplega en el dipòsit final.

Quan es destil·len líquids procedents de la fermentació alcohòlica de fruites, com l'alcohol bull a una temperatura (80°C), inferior a la de l'aigua, els vapors que primer es formen són els d'aquell, encara que barrejats amb una menuda proporció d'aigua, i s'aconsegueix destil·lar una substància amb major grau alcohòlic que l'original.

Història

La història del Calisay no comença a Arenys, sinó a Malgrat de Mar, quan, l'any 1895, Pau Rimbau i Vidal, Lluís Canony i Rigalt i Manuel Martí i Cardona, constitueixen una societat col·lectiva per dedicar-se a l'elaboració i venda de licors. Aconsegueixen aquell mateix any, per part del Ministeri d'Indústria, el reconeixement de la patent d'invenció del nou destil·lat, fet a base d'herbes aromàtiques i remeieres. Però l'estiu de 1896, un dels socis queda fora i els dos que queden, Pau Rimbau i Manuel Martí, creen una nova societat "Rimbau y Martí".

Aquesta segona societat encara duraria menys, perquè el 24 d'abril de 1897 es produeix la compravenda segons la qual per un import de 3.100 pessetes passa a mans de Magí Mollfulleda, comerciant d'Arbúcies establert a Arenys de Mar. Es traspasa el certificat de propietat de les marques Calisay, Ferroquina i la de l'anís La Criolla, juntament amb els motlles per a la fabricació de les ampolles i moltes pedres litogràfiques per a la impressió de les etiquetes, tots els llibres de registre i comptabilitat i dues caixes amb els anuncis usats fins el moment.

Aviat, però, Manuel Martí se'n penedeix i idea un nou licor que vendrà com "Exquisito licor Martí a base de Quina Calisaya" i simula, l'any 1901, un contracte de compravenda amb el seu fill Eusebi Martí i Casas. Aquest fet, comportarà un litigi als tribunals amb Magí Mollfulleda, comprador de la patent, que durarà fins el 23 de març de 1905, quan la Dirección General de Agricultura, Industria y Comercio desestima un recurs presentat per Eusebi Martí (CELDRAN, Joan; ESPRIU, Agustí i LACUESTA, Raquel; 2013).

L'èxit i la internacionalització del Calisay es produeix, precisament, amb Magí Mollfulleda, que, com hem dit, és natural d'una antiga família d'Arbúcies. Però l'any 1873 s'instal·la a Puerto Rico i es dedica al comerç del cafè, cacau, tabac, canya de sucre, cotó i cuirs treballats. L'any 1879, amb 26 anys d'edat, torna a Arbúcies. El 1885 es casa i s'instal·la a Arenys de Mar. L'any 1911 es trasllada a la casa dels números 87 i 89 de la riera. L'any 1910 comença la fabricació al que era l'antic molí de dalt, que havia comprat dos anys

abans. Però l'any 1913 mor, amb 59 anys, d'accident a Barcelona. Abans, però, la visita del rei Alfons XIII a la vila, el 21 de novembre de 1908, converteix l'empresa en proveïdora de la casa Reial espanyola.

La seva esposa, Maria de Congost, i els seus dos fills, Joan i Santiago, administren la destil·leria des del 24 de gener de 1914. Dos anys més tard, compren una seu a Barcelona que els permet ampliar el catàleg amb nous productes, dels que en destaca l'Skaueb Kummel. Però durarà ben poc, perquè a l'any següent es concentra la fabricació a la seu del molí de dalt. On en quatre anys, quintuplicaran la producció. L'any 1933 es constitueix la Sociedad Anónima Destilerias Mollfulleda, amb un capital social de dos milions de pessetes.

Entre els anys 1924 i 1930, Joan Mollfulleda és l'alcalde d'Arenys. Durant aquest període s'incentiven els projectes del port i del mercat. Però la Guerra Civil espanyola representa un moment de crisi, a nivell social, però sobretot econòmic per l'encariment dels productes i la impossibilitat d'usar substitutius sense alterar-ne els resultats. Aquesta crisi s'allargarà uns anys després de finalitzar el conflicte, per motius externs obvis.

Santiago mor l'any 1940 i l'any 1947 mor Joan, als 58 anys d'edat. Aquest fet precipita la successió a Joaquim Mollfulleda Borrell, casat amb Maria Teresa Julià. S'obre una etapa exitosa a nivell estatal, però també internacional. Joaquim, a més, és conegut per les seves dues grans aficions: la fotografia i la minerologia. D'aquesta darrera, el municipi en conserva el seu llegat en forma de col·lecció.

Als anys 50 del segle XX s'ha remuntat el negoci i ha superat les dificultats sorgides amb motiu de la Guerra Civil i la postguerra. Però a partir de 1966 s'inicia una greu crisi que motivarà la venda l'any 1981, al grup RUMASA, propietat de José Maria Ruiz Mateos. L'any 1983, el govern socialista l'expropia per interès general i com no aconsegueix un únic comprador en subhasta per tot el grup, es ven les empreses individualment. Bodegas Pedro Rovira, SA compra Calisay per cent milions de pessetes. L'any 1992, fa suspensió de pagaments i es trasllada a Móra la Nova. El 30 de gener de 1995 es tanca la factoria d'Arenys.

L'Ajuntament fa una permuta de la fàbrica amb Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona pel solar del Forn de vidre i compra els alambins en subhasta pública.

L'any 1998 s'aproven els nous usos de l'equipament i la remodelació va a càrrec de Massimo Cova i Jordi Gras.

Bibliografia

CELDRAN, Joan; ESPRIU, Agustí i LACUESTA, Raquel (2013). *Gran licor Calisay. Memòria del bon gust (1895-1995)*. Barcelona. Angle editorial.

LACUESTA, Raquel (2013). La fàbrica Calisay. Els edificis de les Destil·leries Mollfulleda; a CELDRAN, Joan; ESPRIU, Agustí i LACUESTA, Raquel. *Gran licor Calisay. Memòria del bon gust (1895-1995)*. Barcelona. Angle editorial, pp. 208-241.

